

MONITOR GOSPODARCZY INSTYTUTU ZACHODNIEGO

5/2025
30.06.2025

Redakcja:
dr Piotr Andrzejewski, dr Justyna Schulz

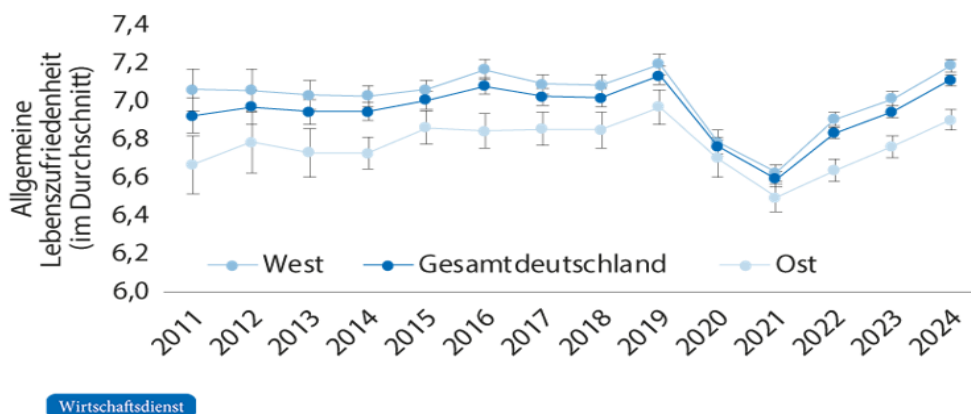
SYTUACJA EKONOMICZNA W NIEMCZECH – kwiecień 2025 r.

Pomimo pozytywnych danych gospodarczych z pierwszego kwartału 2025 r. (wzrost o 0,2% PKB) oczekiwania biznesowe, zwłaszcza w sektorze produkcyjnym, pozostały stonowane, co oznacza, że nie można wykluczyć spowolnienia gospodarczego w drugim kwartale. Należy jednak podkreślić, że wskaźniki wyprzedzające pokazują niewielką poprawę nastrojów konsumenckich. W ujęciu miesięcznym sektor produkcyjny odnotował wzrost o 3,0%, przemysł o 3,6%, a budownictwo o 2,1%. Spadła za to produkcja energii o 1,8%. Sprzedaż detaliczna zwiększyła się o 0,4% w ujęciu miesięcznym, a w porównaniu z tym samym miesiącem w roku poprzedzającym wzrost wyniósł 3,0%. Więcej było także rejestracji nowych samochodów, o 10,6% w ujęciu miesięcznym. Stopa inflacji ponownie nieznacznie spadła w kwietniu, do +2,1%. Wzrosty cen żywności nieco spowolniły, ale nadal utrzymują się powyżej ogólnej inflacji, a ceny energii odnotowały zauważalny spadek. Bezrobocie zwiększyło się w kwietniu o 4000 osób, jednak biorąc pod uwagę utrzymującą się wysoką niepewność spowodowaną amerykańską polityką taryfową i nadal słabe perspektywy zatrudnienia, nie można oczekiwać w najbliższym okresie poprawy na rynku pracy. O 13% wzrosła liczba niewyłącalności w porównaniu ze wskaźnikiem z miesiąca poprzedzającego.

→ [*Die wirtschaftliche Lage in Deutschland in Mai 2025*](#)

ANALIZY

Paradoksalnie, mimo natężenia kryzysów, trwającej od dwóch lat stagnacji gospodarczej, rosnącej inflacji, która chwilowo osiągnęła poziom 9%, oraz depresyjnych nastrojów konsumenckich, wskaźniki satysfakcji z życia, mierzone od 2011 r. w ramach „Atlasu Szczęścia”, systematycznie wzrastają i w 2024 r. ponownie osiągnęły poziom sprzed pandemii koronawirusa.

Źródło: [Deutsches Glücksparadoxon: trotz Krisenstimmung steigende Lebenszufriedenheit – Wirtschaftsdienst](#)

Analiza danych wskazuje na trzy główne przyczyny tego trendu:

1. Odbudowa dobrostanu grup społecznych najbardziej dotkniętych pandemią – szczególnie kobiet i młodzieży, które najbardziej odczuły jej skutki.
2. Wzrost możliwości konsumpcyjnych – Niemcy ponownie podróżują i konsumują na wyższym poziomie, a inflacyjne straty siły nabywczej zostały w dużej mierze zrekompensowane.
3. Większa elastyczność pracy – pandemia doprowadziła do rozpowszechnienia pracy zdalnej oraz skrócenia czasu pracy, co poprawiło możliwość łączenia obowiązków zawodowych z życiem rodzinnym i przyczyniło się do ogólnego wzrostu satysfakcji z życia.

Co ciekawe, różnice w poziomie szczęścia między wschodem a zachodem Niemiec w czasie pandemii znacznie się zmniejszyły. Po jej zakończeniu poziom zadowolenia z życia na zachodzie rósł szybciej niż na wschodzie. Badacze wskazują, że w czasie pandemii przewaga dochodowa Niemców z zachodu nie przekładała się na większe możliwości konsumpcyjne, takie jak podróże, wizyty w restauracjach czy zakupy, co zbliżyło poziomy satysfakcji między regionami. Po pandemii czynnik dochodowy ponownie stał się istotnym elementem wyższego poziomu zadowolenia z życia w zachodnich Niemczech. Z perspektywy wzrostu dobrostanu społeczeństwa ostatnie lata, wbrew dominującej narracji kryzysowej, były bardzo pozytywne. Niektóre z gospodarczych zmian, takie jak skrócenie czasu pracy, zasługują na uznanie, podkreślają badacze. (J. Schulz)

→ [Deutsches Glücksparadoxon: trotz Krisenstimmung steigende Lebenszufriedenheit – Wirtschaftsdienst](#)

WIADOMOŚCI

🕒 Droga suwerenność cyfrowa

Zespół ekspertów pod przewodnictwem Franceski Brii i Martina Hullina obliczył, że Europa musi zainwestować co najmniej 300 mld euro, aby zbudować własny ekosystem technologiczny. W ocenie ekspertów zadanie jest tak ogromne, ponieważ przez długi czas zbyt mało decydentów w Europie poważnie rozważało scenariusz, w którym stosunki transatlantyckie mogą przerodzić się w konfrontację przy jednoczesnych napięciach z Chinami. Ponadto zarówno Chiny, jak i USA wykorzystują swoją dominację technologiczną, aby wpływać na gospodarkę, bezpieczeństwo i demokrację w Europie.

W ocenie ekspertów to właśnie Niemcy, jako czołowa lokalizacja przemysłowa w Europie, powinni odegrać kluczową rolę na drodze do budowy europejskiej suwerenności cyfrowej. Niemcy mają się wyróżniać wiedzą technologiczną, bazą przemysłową i siłą finansową. Niemieckie firmy mogą pomóc w ustalaniu europejskich standardów dla produktów i rozwiązań cyfrowych oraz skalowaniu ich z partnerami. Ponadto podkreślona została rola Francji, która od lutego 2025 r. wspiera rozwój strategii AI, mającej wzmocnić startupy, przy jednoczesnym promowaniu standardów etycznych i

regulacyjnych. W ocenie ekspertów Niemcy i Francja mogą wspólnie stworzyć europejski rdzeń infrastruktury cyfrowej, do którego przyłączyć się mogliby także „inni Europejczycy.

→ [Handelsblatt, Europas digitale Souveränität ist erreichbar, wird aber teuer](#)

🕒 **Najwięksi przegrani wojny celnej**

Eksperci z amerykańskiej firmy analitycznej Bernstein oszacowali, które niemieckie branże będą najbardziej stratne na agresywnej polityce handlowej prezydenta USA Donalda Trumpa. Koszt netto dla trzech największych niemieckich producentów samochodów, Volkswagena, BMW i Mercedes-Benz, wyniesie około 11 mld euro. Szczególnie dotknie to tych producentów, którzy nie mają zdolności produkcyjnych w USA. Dotyczy to marek luksusowych, takich jak Porsche, które są całkowicie uzależnione od importu, ale także Audi. W przypadku całej Grupy Volkswagen eksport stanowiła również duża część z 730 000 samochodów i pojazdów użytkowych sprzedanych w USA w 2024 r. Tylko niewielka ich część została wyprodukowana w Stanach Zjednoczonych. Mercedes rozważa przeniesienie produkcji kolejnego modelu do własnej fabryki w amerykańskim stanie Alabama właśnie z powodu cel.

Największa europejska firma sportowa Adidas produkuje większość swoich tramppek, koszulek i spodenek w krajach, na które prezydent USA Trump nałożył wysokie cła importowe. Prawie 40% wszystkich tramppek pochodzi z Wietnamu, odnośnie do którego cło wynosi 46%. Dotyczy to także innych ważnych miejsc produkcji (Chiny, Indonezja, Kambodża). Jednocześnie Ameryka Północna odpowiada za 22% całkowitej sprzedaży. Z kolei Puma zakładając, że Chiny zostaną obłożone szczególnie wysokimi cłami, przeniosła produkcję i zmniejszyła udział produkowanych w Chinach butów przeznaczonych dla USA z 30% do 10%. Okazało się jednak, że alternatywne miejsca produkcji w Wietnamie i Indonezji miały podlegać jeszcze wyższym cłom niż Chiny.

Niemieckie firmy chemiczne, takie jak BASF, Evonik, Lanxess i Covestro, rozszerzyły swoją obecność w USA dzięki nowym zakładom i przejęciom i są głęboko zintegrowane z gospodarką USA. Z tego powodu przemysł chemiczny może być mniej dotknięty amerykańskimi taryfami importowymi. Jednak cła są problematyczne dla wielu średniej wielkości dostawców specjalistycznych chemikaliów, którzy wcześniej produkowali wyłącznie w Niemczech i Europie.

Przemysł farmaceutyczny został wyłączony z reżimu celnego, w przeciwieństwie do technologii medycznej. Ta niemiecka branża sprzedaje 20% swojej produkcji w USA. Cła są też ciosem dla niemieckich eksporterów piwa. Tylko w 2024 r. Niemcy wyeksportowały do USA piwo o wartości 67,7 mld euro.

→ [Handelsblatt, Das sind die großen deutschen Verlierer von Trumps Zöllen](#)

🕒 Gigafabryki-AI także w Niemczech

Komisarz UE ds. technologii Henna Virkkunen ogłosiła, że dzięki pięciu ogromnym centrom danych, tzw. gigafabrykom, UE zamierza nadrobić zaległości w rozwoju sztucznej inteligencji. Gigafabryki będą składać się z ponad 100 000 procesorów, co ma umożliwić szkolenie znacznie bardziej wydajnych modeli AI. W ostatnich latach Bruksela skupiła się na tworzeniu ram prawnych dla AI i uchwaliła pierwsze na świecie prawo dotyczące sztucznej inteligencji – AI Act, jednakże w zakresie korzystania z nowej technologii Europa coraz bardziej pozostaje w tyle za USA i Chinami.

W Niemczech to region Nadrenii Północnej-Westfalii wysunął się na prowadzenie jako lokalizacja inwestycji związanych ze sztuczną inteligencją. Premier tego kraju związkowego Hendrik Wüst miał powiedzieć, że „szczególnie w przemyśle i zorientowanej na maszyny niemieckiej gospodarce, sztuczna inteligencja ma największy potencjał tworzenia wartości, zwiększania wydajności i innowacji”. Powszechne wykorzystanie AI może w nadchodzących latach w decydujący sposób przyczynić się do „ponownego uczynienia Niemiec znaczącą gospodarką międzynarodową”. W miejscowości Jülich budowana jest fabryka AI wspólnie z heskim centrum badawczym sztucznej inteligencji. Według „Handelsblatt” fabryka ta ma szansę wygrać przetarg dla Niemiec i stać się „gigafabryką”. W Jülich Supercomputing Centre (JSC) powstaje „Jupiter”, czyli najszybszy superkomputer w Europie. Drugą lokalizacją, która ma potencjał, by zostać „gigafabryką”, jest „HammerHAI” w Stuttgarckim Centrum Obliczeniowym Wysokiej Wydajności (HLRS). Budowa gigafabryki może potrwać od półtora roku do dwóch lat po spełnieniu wymogów prawnych, takich jak uzyskanie pozwolenia na budowę.

➔ [Handelsblatt, Europa will eigene KI-Gigafactorys bauen](#)

KALENDARIUM

DATA	MIEJSCE	WYDARZENIE
01.04.2025	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu poinformowało o zakończeniu 11 projektów dotyczących chmury i przechowywania danych w ramach projektu Gaia-X. Według ministerstwa projekty zakończyły się wynikami zorientowanymi na aplikacje. Łączne dofinansowanie projektów wyniosło 132 mln euro.
02.04.2025	Berlin	Rząd federalny przyjął raport na temat dalszego rozwoju „Ogólnoniemieckiego systemu finansowania dla regionów strukturalnie słabych” (GFS). Corocznie dofinansowanie GFS wynosi 4-5 mld euro.
02.04.2025	Berlin	Rząd federalny przekazał komunikat do Komisji Europejskiej o anulowaniu certyfikatów emisji CO ₂ zgodnie z artykułem 12(4) dyrektywy 2003/87/WE. Zamknięcia kolejnych

		elektrowni węglowych powinny zmniejszać liczbę certyfikatów wskutek wycofania ich z rynku.
03.04.2025	Monachium	Instytut Ifo opublikował zlecony przez Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu raport końcowy projektu badawczego na temat rozwoju koncepcyjnego społecznej gospodarki rynkowej.
03.04.2025	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu przedstawiło dane dotyczące rozliczenia gwarancji dla kredytów eksportowych, które w 2024 r. wyniosły 18,7 mld euro. Turcja znalazła się na szczycie rankingu krajów z wolumenem pokrycia wynoszącym 2,8 mld euro. Na kolejnych miejscach znalazły się Stany Zjednoczone (2 mld euro) i Wielka Brytania (1,5 mld euro).
03.04.2025	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu poinformowało o eksporcie w I kwartale 2025 r. sprzętu wojskowego o wartości niemal 1,5 mld euro. Na wartość eksportu składa się 846 mln euro na broń i 621 mln euro na inny sprzęt wojskowy. Głównym krajem-odbiorcą jest Ukraina, dla której zatwierdzono eksport broni o wartości ok. 573 mln euro (następnie Katar – 166 mln euro i Estonia – 112 mln euro).
07.04.2025	Berlin	Międzynarodowa Agencja Energetyczna (IEA) opublikowała raport dotyczący polityki energetycznej Niemiec. Dokument wzywa do zwiększenia środków mających na celu redukcję emisji w sektorze transportu oraz opracowania planu wycofywania gazu ziemnego w sektorach elektroenergetycznym i przemysłowym w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2045 r.
10.04.2025	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu przedstawiło wspólną prognozę niemieckich instytutów ekonomicznych, według których w 2025 r. wzrost gospodarczy wyniesie zaledwie 0,1% PKB, a w 2026 r. nastąpi przyspieszenie do 1,3%.
11.04.2025	Oshivelo (Namibia)	Uruchomiona została wodorowa huta w Namibii, która będzie produkowała ok. 15 000 ton zielonego żelaza rocznie. Ministerstwo Gospodarki dofinansowało ten projekt kwotą 13 mln euro w ramach międzynarodowych projektów wodorowych. Ministerstwo Gospodarki wspiera niemieckie firmy w realizacji projektów dotyczących zielonego wodoru i jego pochodnych poza Europą
15.04.2025	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu ogłosiło nabór dla osób, które Niemcy zgłoszą na stanowisko mediatora w Międzynarodowym Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych.
23.04.2025	Katowice	Minister Robert Habeck wziął udział w konferencji Ministerstwa Przemysłu RP „Bezpieczeństwo energetyczne a region w okresie transformacji”. Podkreślił znaczenie

		transgranicznej infrastruktury energetycznej. Konferencja była częścią Europejskiego Kongresu Gospodarczego z udziałem ministrów z państw członkowskich UE.
23.04.2025	Londyn	W ramach niemiecko-brytyjskiego partnerstwa w zakresie wodoru Federalne Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu oraz brytyjski Departament Bezpieczeństwa Energetycznego i Net Zero („DESNZ”) przedstawiły wyniki wspólnego studium wykonalności dotyczącego handlu wodorem. Badanie zaleca budowę niemiecko-brytyjskiego rurociągu wodorowego przez Morze Północne. Niemcy reprezentował sekretarz stanu Philipp Nimmermann.
24.04.2025	Berlin	Minister Robert Habeck przedstawił rządowe projekcje gospodarcze. Według ministra niemiecka gospodarka w 2025 r. ulegnie stagnacji (0,0% wzrostu PKB), a w 2026 r. wzrost wyniesie 1% PKB.
30.04.2025	Berlin	Rząd federalny przyjął rozporządzenie przedstawione przez ministra Habecka w sprawie dostosowania wymagań dotyczących poziomów wypełnienia dla magazynów gazu w Niemczech. Wymagania w zakresie wypełnienia magazynów mają zostać obniżone z 90% do 80%.